

Školsko/općinsko/gradsko natjecanje iz geografije 2021. godine

4. razred

1. Koje se od navedenih naselja u Hrvatskoj nalazi najbliže ekvatoru?

a) Goveđari

b) Grohote

c) Jelsa

d) Komiža

e) Orebić

2. Koje se od navedenih obilježja povezuje s označenom krajnjom točkom Hrvatske na priloženoj karti?

a) Na jednakoj je udaljenosti od ekvatora i sjevernog pola.

b) Nalazi se na dijelu granice Hrvatske koja je uspostavljena nakon Prvog svjetskog rata.

c) Nalazi se na trasi autoceste A4.

d) Njezine geografske koordinate su $45^{\circ} 12' \text{ s. g. š.}$ i $19^{\circ} 27' \text{ i. g. d.}$

e) Njezine geografske koordinate su $45^{\circ} 29' \text{ s. g. š.}$ i $13^{\circ} 30' \text{ i. g. d.}$

3. Koji je bio najvažniji prometni pravac u Hrvatskoj u 18. stoljeću?

a) Južnojadranski prometni pravac

b) Panonski prometni pravac

c) Podravski prometni pravac

d) Podunavsko-sjevernojadranski prometni pravac

e) Pyhrnski prometni pravac

4. Koje je obilježje pravca koji je prije osamostaljenja Hrvatske bio najvažniji jugoslovenski pravac, a danas ima veći europski nego hrvatski značaj?

a) Longitudinalni pravac koji povezuje Varaždin i Osijek.

b) Longitudinalni pravac kojeg dio čini željeznička pruga Nova Gradiška – Tovarnik.

c) Omogućava najkraću vezu između istočnog dijela Srednje Europe s južnim Jadranom.

d) Prva prometnica na tom koridoru je Jadranska državna cesta.

e) Preko njega polaze trase autocesta A4 i A6.

5. U kojoj se županiji nalazi završna/početna točka koridora Vc?

a) u Istarskoj

b) u Primorsko-goranskoj

c) u Zadarskoj

d) u Splitsko-dalmatinskoj

e) u Dubrovačko-neretvanskoj

6. Koje je, od navedenih, obilježje prometnog pravca koji se označava kao osnovna hrvatska razvojna

osovina?

- a) Povezuje najkraćom trasom istočnu Slavoniju i Južno hrvatsko primorje.
- b) Povezuje širi panonski prostor s Jadranskim morem.**
- c) Povezuje zapadni dio Srednje Europe preko Graza i Maribora sa Zagrebom.
- d) Prolazi dolinom Save.
- e) Prolazi Dravom i Dunavom.

7. Koje je obilježje hrvatske granice na kojoj se najviše vide posljedice osmanskih osvajanja?

a) Određena je Karlovačkim, Požarevačkim i Svištovskim mirom.

b) Prilikom određivanja granice, Hrvatska dragovoljno predaje otok Mamulu.

c) Rezultat je razgraničenja Slobodnog Teritorija Trsta.

d) Sadrži najstariji granični segment u Hrvatskoj.

e) U određivanju te granice Hrvatska je izgubila središnji i istočni Srijem.

8. Koji je postupak utjecao na nastanak prostornog diskontinuiteta Hrvatske?

- a) Austro-ugarska nagodba.
- b) Oblikovanje teritorija u vrijeme samostalnog hrvatskog srednjovjekovnog kraljevstva.
- c) Odjeljivanje posjeda Mletačke i Dubrovačke Republike.
- d) Proglašavanje ZERP-a.
- e) Stvaranje Države SHS.

9. Koje se od navedenih naselja nije nalazilo na teritoriju nazvanom „ostatci ostataka“?

a) Crikvenica

b) Križevci

c) Legrad

d) Slunj

e) Topusko

10. Na kojem je sedimentu izgrađena podloga na kojoj su nastale najvažnije poljoprivredne površine u krškoj Hrvatskoj?

- a) Na izrazito uslojenom vapnencu u čijoj građi prevladava kalcijev karbonat.
- b) Na karbonatnoj stijeni u čijem sastavu ima magnezija.
- c) Na nepropusnom sedimentu u čijoj građi se izmjenjuju slojevi lapora, pješčenjaka, gline, vapnenca i konglomerata.
- d) Na prekrizaliziranom vapnenacu koji nastaje na algama i mahovinama kristalizacijom kalcijeva karbonata.
- e) Na sitnozrnatom materijalu i prašini nanesenima eolskom akumulacijom tijekom pleistocena.

11. Koje se od navedenih istarskih naselja nalazi na naslagama crvenice?

a) Beram

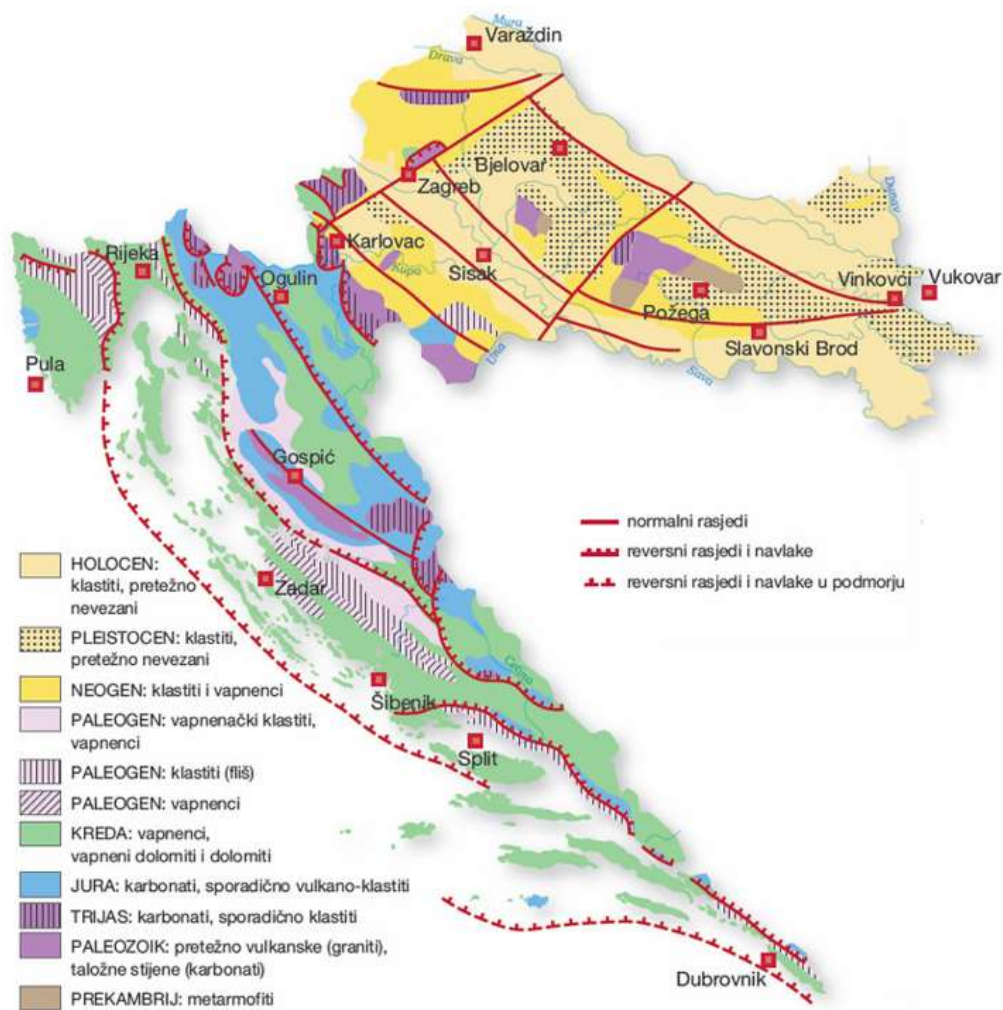
b) Buzet

c) Motovun

d) Pazin

e) Žminj

SLJEDEĆIH PET ZADATAKA RIJEŠI ANALIZIRAJUĆI GEOLOŠKU KARTU HRVATSKE.

12. Koja tvrdnja odgovara stanju na tematskoj karti?

- a) Dinarsko područje mlađeg je postanka od panonskog područja.
- b) Gromadno gorje panonske Hrvatske nastalo je alpinskom orogenezom.
- c) Najmlađi dijelovi kontinentalne Hrvatske nalaze se u područjima građenim od metamorfnih stijena.
- d) Nizovi gorja i brežuljaka u kontinentalnoj Hrvatskoj prate smjer pružanja rasjeda.**
- e) Panonski bazen oblikovan je u proterozoiku formiranjem derdapske probojnice.

13. Koje stijene dominiraju u građi dinarskog prostora?

- a) geološki najmlađe stijene
- b) geološki najstarije stijene
- c) granit i bazalt
- d) organogene i klastične**
- e) škriljavci, gnajsevi i mramori

14. Koji sediment prevladava ispod istarske crvenice?

- a) holocenski klastiti
- b) jurski karbonati
- c) kredni vapnenci
- d) metamorforiti
- e) paleogenski fliš

15. Koje je obilježje geološkog doba u kojemu je nastajao fluvijalni reljef Središnje Hrvatske?

- a) Alpinsko nabiranje te stvaranje jadranske i panonske zavale.
- b) Dolazi do zatopljenja i topljenja ledenih kapa.
- c) Najveći dio Europe prekriven je vodom Tethys mora.
- d) Taloženje vapnenačkih ljuštura na morskom dnu.
- e) Vlaška faza nabiranja i ledeno doba.

16. Koje tektonske strukture prevladavaju u kontinentalnoj Hrvatskoj?

- a) Tektonske strukture nastale zbog bočne kompresije.
- b) Tektonske strukture u kojima se izdiže krovinsko krilo.
- c) Tektonske strukture u kojima se izdiže podinsko krilo.
- d) Tektonske strukture u kojima se smiču krila.
- e) Valovite tektonske strukture bez paraklaze.

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI POMOĆU TEMATSKE KARTE RELJEFA PANONSKO-PERIPANONSKE HRVATSKE.

17. Koji je od navedenih geomorfoloških lokaliteta najniži dio reljefa Osječko-baranjske županije?

- a) Baranjska lesna zaravan   b) Đakovačka lesna zaravan   c) **Kopački rit**
d) riječna terasa Drave   e) riječna terasa Dunava

18. Na kakvom se geomorfološkom obliku razvilo područje s najvećim površinama pod crnicom?

- a) Mikroreljefni oblik nastao meandriranjem i bočnom erozijom te nagrivanjem starijih riječnih terasa.
b) Ostaci nekadašnjih poloja povišeni u odnosu na novo usječena korita.
c) Reljefni oblici nastali djelovanjem brojnih denudacijsko-akumulacijskih procesa te ranijim tektonskim pokretima.
d) Stalno plavljeni reljefni oblici nastali fluvijalnom akumulacijom.
e) **Zaravnjena područja nastala eolskom akumulacijom u vrijeme pleistocena.**

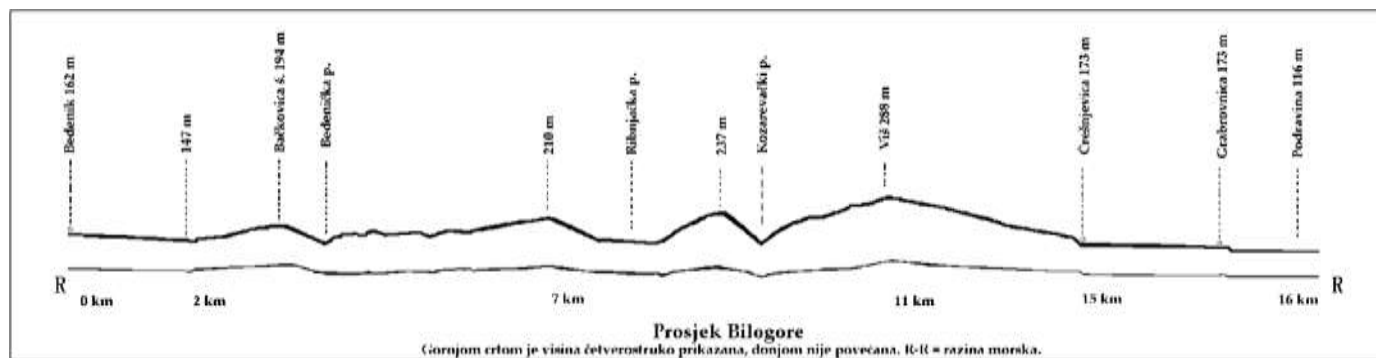
19. Kojim je brojem na karti označena najviša gora panonske Hrvatske?

- a) 1   b) 2   c) 3   d) **4**   e) 5

20. Koje se od navedenih naselja smjestilo na lesnoj zaravni?

- a) Donji Miholjac   b) Osijek   c) Slavonski Brod   d) Virovitica   e) **Vukovar**

21. Koje je obilježje visinske zone kojoj pripada najviši vrh Bilogore?

VISINSKA ZONA U METRIMA	POVRŠINA VISINSKE ZONE U km ²	UDIO VISINSKE ZONE U %	NASELJENOST VISINSKE ZONE U %
0-200	30 207,86	53,42	85
200-500	14 478,38	25,61	13
500-1000	9 669,39	17,11	2
1000-1831	2 182,37	3,76	0

- a) Površina te visinske zone iznosi 9 669,39 km².
- b) Visinska zona koja zauzima četvrtinu površine Hrvatske.
- c) Visinska zona koja zauzima polovicu površine Hrvatske.
- d) Visinska zona u kojoj nema stalne nasljenosti.
- e) Visinska zona u kojoj živi četiri petine hrvatskog stanovništva.

SLJEDEĆIH PET ZADATAKA RIJEŠI POMOĆU TEMATSKE KARTE RELJEFRA PRIMORSKE I GORSKO-KOTLINSKE HRVATSKE.

22. Koja rijeka protječe površinom najvećeg krškog polja u Dalmaciji?

- a) Butižnica   **b) Cetina**   c) Čikola   d) Krka   e) Zrmanja

23. Kojim je slovom na karti označeno najveće suho stjenovito područje u kojemu su česti kanjoni?

- a) A   **b) B**   c) C   d) D

24. Koje je ime rijeke koja protječe krškim poljem označenim crvenim trokutićem na karti?

- a) Butižnica   b) Cetina   **c) Čikola**   d) Kosovčica   e) Krka

25. Koji je grad smješten na rubu krškog polja označenog crvenim trokutićem na karti?

- a) Drniš   b) Knin   c) Skradin   d) Šibenik   e) Vrlika

26. Koji je naziv geomorfološkog oblika područja zaokruženog crvenom bojom na karti?

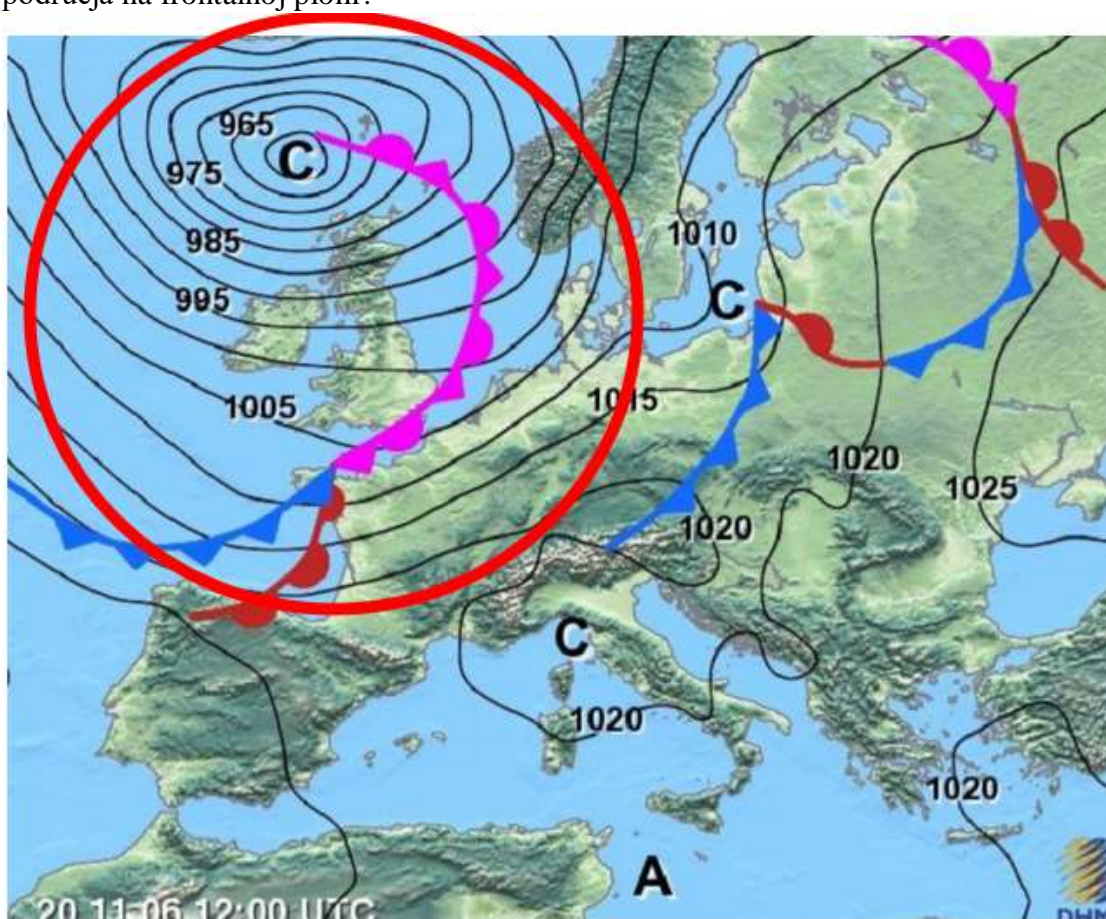
- a) flišna udolina   b) krška uvala   c) krška zaravan   d) krško pobrđe   e) krško polje

27. Uz koje je krško polje smješten Otočac?

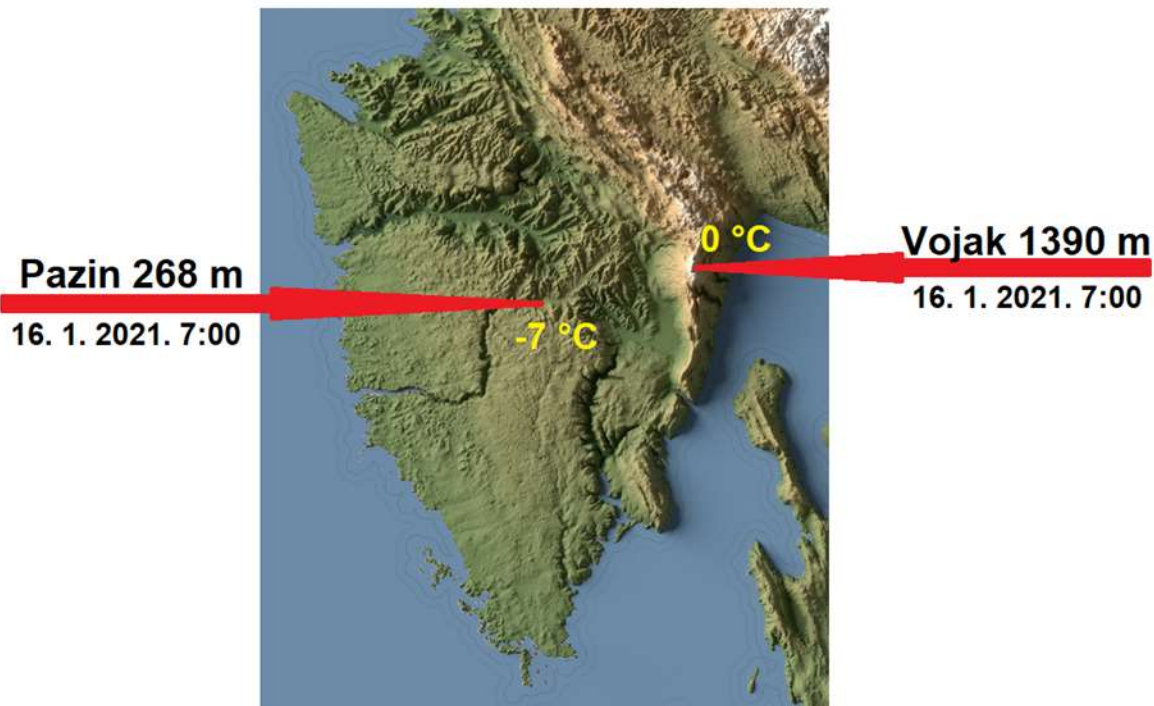
- a) uz Čepićko polje   b) uz Gacko polje   c) uz Jasenačko polje
d) uz Krbavsko polje   e) uz Ličko polje

28. Na priloženoj karti crvenom bojom zaokruženo je jedno područje niskog tlaka zraka. Koje je obilježje tog područja na frontalnoj plohi?

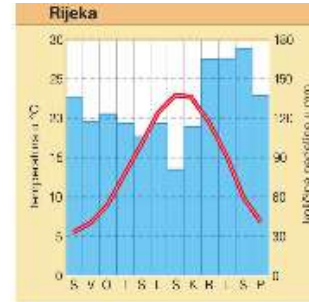
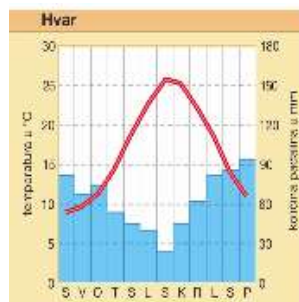
- a) Lokalna cirkulacija uvjetovana različitim zagrijavanjem kopna i mora.
- b) Sekundarna cirkulacija koja donosi u Hrvatsku promjenjivo vrijeme i padaline zimi.**
- c) Sekundarna cirkulacija koja donosi u Hrvatsku stabilno i sunčano vrijeme zimi s niskim temperaturama.
- d) Sekundarna cirkulacija koja nema utjecaja na promjenu vremena u Hrvatskoj.
- e) Sekundarna cirkulacija koja u Hrvatskoj presudno utječe na stabilno i sunčano vrijeme s visokim temperaturama ljeti.

29. Koje je od navedenih obilježja prikazano strelicama na karti?

- a) kontinentalnost   b) orografski efekt   c) prolaz hladne fronte   d) **temperaturna inverzija**

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI POMOĆU KLIMATSKIH DIJAGRAMA.

30. Na kojem je klimatskom dijagramu prikazana najveća temperaturna amplituda?

- a) Hvar   b) Rijeka   **c) Zagreb-Grič**   d) Zavižan

31. Na kojem je klimatskom dijagramu prikazan najveći utjecaj orografskog efekta na godišnju raspodjelu padalina?

- A) Hvar   b) Rijeka   c) Zagreb-Grič   **d) Zavižan**

32. Koja oznaka tipa klime odgovara dijagramu koji prikazuje područje s najvećom godišnjom količinom padalina?

- a) Cfa   b) Cfb   c) Csa   d) Df

33. Koje je obilježje tipa klime koji prevladava u Zagrebu?

- a) Blage i kišovite zime, sa srednjom siječanjskom temperaturom 4 do 6 °C.
b) Duge i hladne zime sa srednjim siječanjskim temperaturama zraka od -5 do 0 °C.
c) Hladne zime sa čestim snijegom, prosječne siječanjske temperature zraka oko 0 °C.
d) Hladne zime sa snijegom koji se zadržava i više od 40 dana, prosječne siječanjske temperature zraka između -4 do -2 °C.
e) Hladne zime, srednja temperature zraka najtoplijeg mjeseca viša od 22 °C, a zime svježije s više padalina.

34. Na kojem od navedenih otoka prevladava umjereno topla vlažna klima s vrućim ljetima?

- a) na Dugom otoku   b) na Istu   c) na otoku Kaprije
d) na Lopudu   e) na Susku

35. Koja vegetacijska zajednica prevladava u polojima?

- a) klekovina bora   b) šume bukve i jele   c) šume hrasta lužnjaka
d) submediteranska vegetacija   e) zajednica hrasta kitnjaka i običnog graba.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI POMOĆU PODATAKA IZ PRILOŽENE TABLICE.

Meteorološka postaja	Mjeseci											
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Zagreb-Maksimir	-0,8	1,8	5,9	10,6	15,3	18,5	20,1	19,3	15,8	10,5	5,3	0,9
Slavonski Brod	-1,2	1,7	6,2	10,9	15,9	19	20,7	19,8	16,1	10,6	5,3	0,9

36. Koje navedeno klimatsko obilježje prikazuju podatci u tablici?

- a) Godišnji hod temperature ukazuje da Zagreb i Slavonski Brod imaju umjereno toplu vlažnu klimu s vrućim ljetima.
- b) Srednje mjesečne temperature zimskih mjeseci upućuju kako se radi o snježno-šumskoj klimi.
- c) Usporedbu godišnjeg hoda temperature ukazuje da se količina naoblake povećava prema istoku.
- d) Usporedbu godišnjih amplituda ukazuje na veću kontinentalnost u Slavonskom Brodu.**
- e) Usporedbu ljetnih temperature ukazuje da Zagreb bilježi veću insolaciju nego Slavonski Brod.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI POMOĆU TEMATSKE KARTE PROSTORNE RASPODJELE TALA U HRVATSKOJ.

37. U kojoj od navedenih županija nema značajnijih naslaga fliša?

- a) u Dubrovačko-neretvanskoj
- b) u Istarskoj
- c) u Karlovačkoj**
- d) U Primorsko-goranskoj
- e) U Splitsko-dalmatinskoj

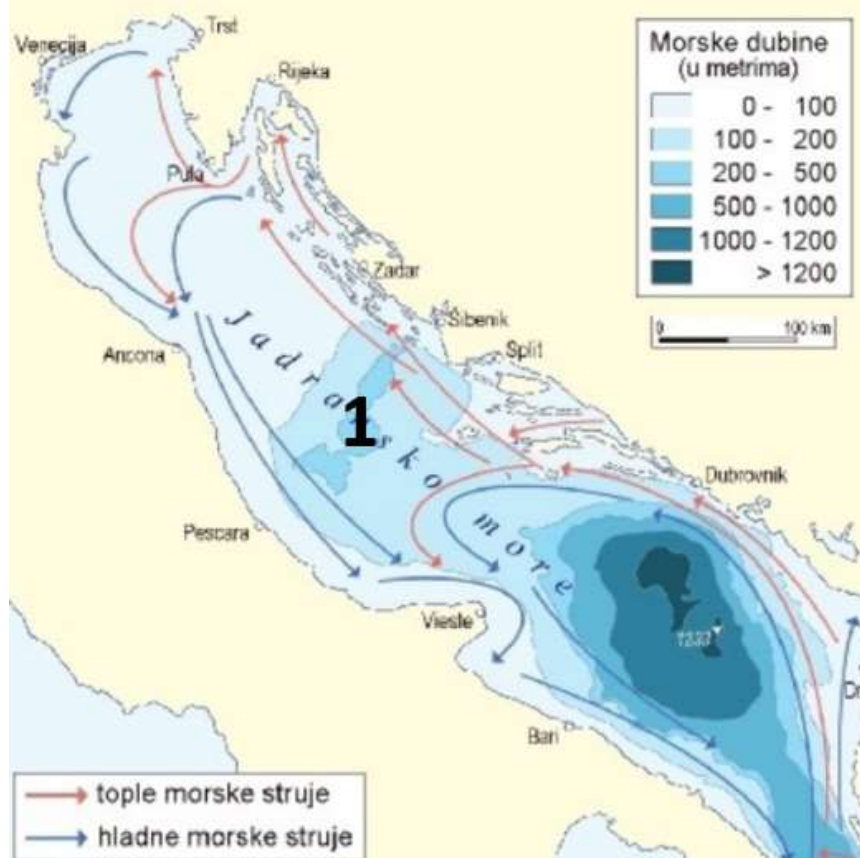
38. Koje je, od navedenih, obilježje podzola?

- a) Tlo nastalo u suptropskim uvjetima paleogena i neogena.
- b) Netopivi ostatak karbonatne mase s korozijom željeza i aluminija.
- c) Kiselo tlo siromašno humusom.**
- d) Današnja klima ne pogoduje nastanku tog tla.
- e) Prevladava u središnjoj Istri.

39. Na kojemu tlu su najvrednije agrarne površine u Hrvatskoj?

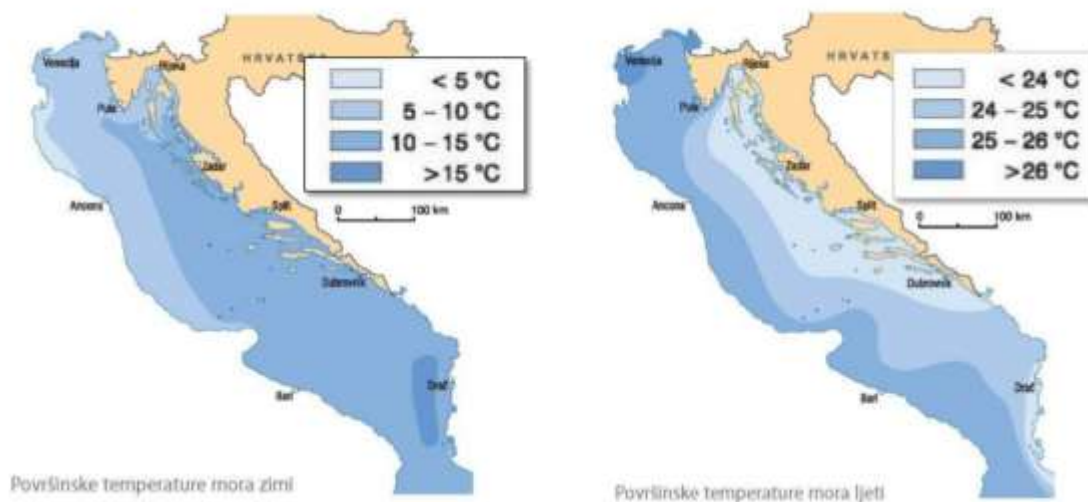
- a) Na tlu s velikim udjelom humusa, nastalim na lesnoj podlozi.
- b) Na reliktnom tlu na karbonatnoj podlozi.
- c) Na ispranom tlu siromašnom humusom, vapnom i hranjivim tvarima.
- d) Na crvenkastom plitkom tlu u krškim krajevima.
- e) Na tlu nastalom na dijelovima poloja na kojima su taloženi ilovasti sedimenti.

40. Koja tvrdnja opisuje dio Jadranskog mora obilježen na karti brojem 1?

- a) Dio mora koji je nastao nakon würmske glacijacije.
- b) Dio mora u kojemu se izdiže morsko dno do 130 m.
- c) Dio mora u kojemu se ne pojavljuju morske mijene.
- d) Najdublji dio mora koje obuhvaća četvrtinu jadranskog podmorja.
- e) Najdublji dio Sjeverozapadne zavale s naglim porastom dubine.

41. Koja tvrdnja opisuje sezonsku raspodjelu temperature dijelova Jadranskog mora?

- a) Dio Jadranskog mora nastao u pleistocenu pod jakim je utjecajem kopna te pritjecanja voda s kopna.
- b) Jadransko more je homogena cjelina s obzirom na temperature.
- c) Morske struje su glavni razlog niže temperature sjeverozapadnog dijela Jadranskog mora.
- d) Najveća temperaturna amplituda zabilježena je na površini dijela Jadranskog mora na kojemu su izmjerene najveće dubine.
- e) Sukladno raspodjeli temperature mora ljeti i zimi, salinitet se smanjuje prema jugu.

42. Koje hidrogeomorfološko obilježje opisuje hrvatske rijeke?

a) Na rijekama crnomorskog slijeva se primarni maksimum javlja u prosincu, a sekundarni u travnju.

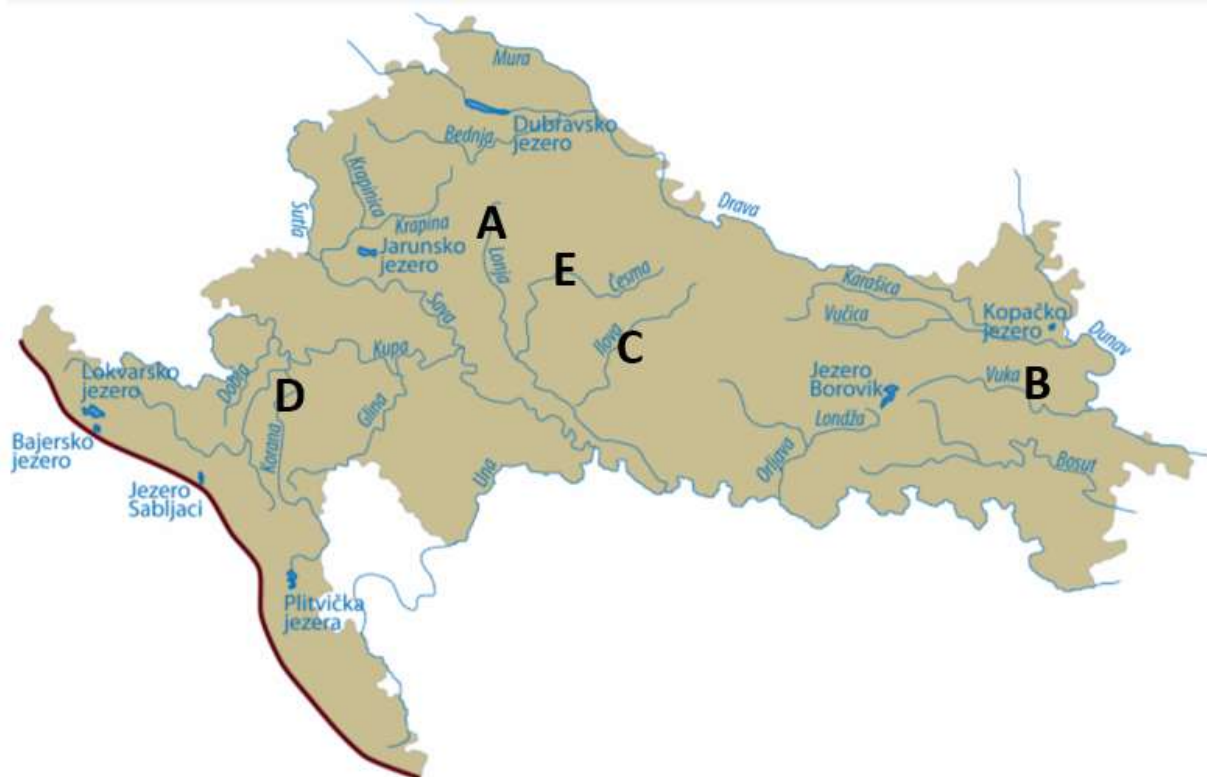
b) U podlozi rijeka jadranskog slijeva su vapnenačke stijene.

c) Riječna mreža u dijelu Hrvatske koji je geološki stariji je vrlo razgranata.

d) U geološki mlađem dijelu Hrvatske česta je pojava ponornica.

e) Usprkos velikoj količini vode u koritima, rijeke crnomorskog slijeva imaju manji hidroenergetski potencijal od rijeka jadranskog slijeva.

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI POMOĆU TEMATSKE KARTE.

43. Kojim su slovima na tematskoj karti označene dvije rijeke koja imaju panonski kišni protočni režim?

- a) A i C   b) A i E   c) B i E   d) C i D   **e) C i E**

44. Koja od navedenih rijeka ima alpski snježno-kišni protočni režim?

- a) Bosut   b) Česma   c) Kupa   **d) Mura**   e) Sava

45. Na kojemu je ogranku koridora smještena najvažnija riječna luka u Hrvatskoj?

- a) Vb   b) Vc   **c) VII**   d) X   e) Xa

46. Koliko je županija koje se nalaze na koridoru na kojemu je smještena najvažnija riječna luka u Hrvatskoj?

- a) jedna   **b) dvije**   c) tri   d) pet   e) šest

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI POMOĆU TEMATSKE KARTE JEZERA U HRVATSKOJ.

47. Koje je jezero kriptodepresija nastala u dolomitskoj udolini?

- a) Baćinska jezera   b) Crveno jezero   c) Prukljansko jezero
d) Vransko jezero kod Biograda   e) Vransko jezero na otoku Cresu

48. Koje je ime najveće akumulacije vode za opskrbu u županiji čije je središte Pazin?

- a) Jezero Bajer   b) Butoniga   c) Jezero Kuti   d) Jezero Sabljaci   e) Lokvarsko jezero

49. Koje je ime površinom najvećeg jezera čija je zavala umjetnog postanka u jadranskoj Hrvatskoj?

- a) Borovik
- b) Dubravsko jezero
- c) Krušćičko jezero
- d) Perućko jezero
- e) Varaždinsko jezero

50. Između kojih županija se nalazi površinom najveća akumulacija u Hrvatskoj?

- a) između Koprivničko-križevačke i Međimurske
- b) između Koprivničko-križevačke i Varaždinske
- c) između Varaždinske i Krapinsko-zagorske
- d) između Varaždinske i Međimurske
- e) između Varaždinske i Zagrebačke